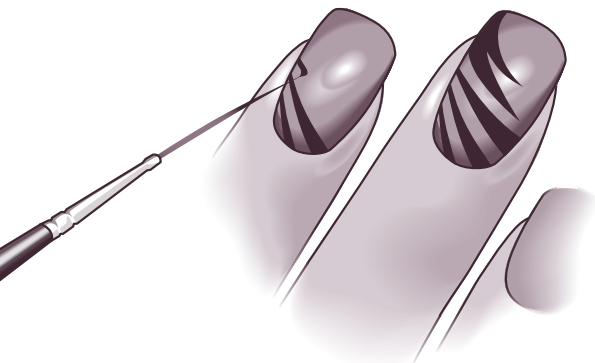

Checklista för nagelterapeuter Arbeta med kemiska produkter

Företag	Deltagare
Avdelning	
Datum	

Så här använder du checklistan

Checklistan används av ansvarig chef för undersökning av arbetsmiljön. Skyddsombudet ska medverka och anställda bör göras delaktiga vid såväl undersökningen som vid utformning och genomförandet av åtgärder.

Till frågor märkta med * finns kompletterande information längst bak i dokumentet, där du får hjälp att förstå och hantera risken.

Svarskolumnen Checklistan innehåller färdiga frågor för att underlätta undersökningen. Hoppa över de frågor som inte är relevanta genom att till exempel stryka ett streck i svarskolumnen. I övrigt besvaras frågorna med Ja eller Nej.

Riskkolumnen Gör en riskbedömning för de relevanta frågorna. Beroende på situation kan riskbedömningen göras direkt när frågan besvaras eller i ett senare skede med hjälp av expertis som inte är med vid undersökningen. Vi rekommenderar den enkla riskklassningen som du ser här bredvid. Det kan vara lämpligt att samtidigt markera de frågor som behöver åtgärdas, till exempel genom att rita en cirkel runt den gjorda riskbedömningen. Nu har du skapat en **skriftlig riskbedömning** som alla verksamheter med anställda ska göra enligt AFS 2001:1.

Åtgärd

Åtgärden utarbetas i samråd med dem som berörs och vid behov med hjälp av (extern) expertis. Själva åtgärden bör föregås av en analys i vad som orsakar risken och åtgärdsförslaget bör helst inkludera en uppskattning av kostnaderna för åtgärden. Ansvarig chef beslutar om åtgärden, vem som ska utföra åtgärden och till när den ska vara klar. Nu har du skapat en **skriftlig handlingsplan** som alla verksamheter med anställda ska göra enligt AFS 2001:1.

Ansvarig för utförande

Ansvarig chef som dock kan ha delegerat det praktiska arbetet till annan person.
I så fall kan båda namnen anges.

Kontroll utförd datum

Ansvarig chef kontrollerar att åtgärden är utförd.

Klassning av risk	Behov av åtgärd
Låg Försumbar eller liten risk	Eventuell åtgärd
Medel Viss risk	Åtgärdas så långt rimligt
Hög Allvarlig eller mycket allvarlig risk	Åtgärdas snarast. Vid mycket allvarlig risk krävs åtgärd innan arbetet utförs.

Fråga	Ja	Nej	Riskbedömning Låg Med Hög			Åtgärd	Ansvarig för utförande	Klart när?	Kontroll utförd datum
1. Finns en aktuell lista över de produkter som finns på arbetsplatsen som kan var hälsoskadliga eller brandfarliga?									
2. Finns det personer som har fått hälsobesvär av arbete med naglar?									
3.* Finns innehållsförteckning för produkter som till exempel lim, gel, lack och borttagningsmedel?									
4.* Finns säkerhetsdatablad?									
5.* Har det undersökts om det går att byta ut hälsoskadliga produkter mot ofarliga eller mindre hälsoskadliga produkter? Till exempel 3 free?									
6. Används lim som innehåller cyanoakrylat? Ex: etyl-2-cyanoakrylat, metyl-2-cyanoakrylat, mecrilate									
7.* Används cyanoakrylatlim mer än totalt 30 minuter per vecka?									
8.* Används akrylatgel, akrylatvätska, akrylatpulver eller lim som innehåller metakrylat? Ex: metylmetakrylat, MMA									
9. På vilka platser används produkter med cyanoakrylat, metakrylat och/eller akrylat?									
10.* Finns det risk för inandning av ångor från cyanoakrylatlim och/eller metakrylatlim?									

Fråga	Ja	Nej	Riskbedömning Låg Med Hög			Åtgärd	Ansvarig för utförande	Klart när?	Kontroll utförd datum
11.* Finns det risk för inandning av ångor eller slipdamm från akrylatgel, akrylatvätska eller akrylatpulver?									
12.* Finns det risk för inandning av ångor från aceton eller andra borttagningsmedel?									
13.* Finns det risk för hudkontakt med ohärdat cyanoakrylatlim och/eller metakrylatlim?									
14.* Finns det risk för hudkontakt med ohärdad akrylatgel/akrylatvätska eller akrylatpulver?									
15.* Finns det risk för hudkontakt med aceton eller andra borttagningsmedel?									
16.* Finns rutin för hantering av allergi hos kunder?									
17.* Förvaras limmer, lacker, akrylatgeler, akrylatvätskor, akrylatpulver och borttagningsmedel i ventilerade skåp om de avger ångor? (Luktar)									
18.* Hanteras brandfarliga vätskor på ett säkert sätt?									
19.* Finns rutiner för att hantera farligt avfall?									
20.* Har de som leder (chef/arbetsledare) och utför (anställd) arbete med cyanoakrylater, metakrylater eller akrylater utbildning i risker med arbetet och skyddsåtgärder?									

Fråga	Ja	Nej	Riskbedömning Låg Med Hög			Åtgärd	Ansvarig för utförande	Klart när?	Kontroll utförd datum
21.* Har alla som arbetar med cyanoakrylatlim giltig tjänstbarhetsbedömning?									
22.* Har alla som arbetar med metakrylater blivit erbjudna läkarundersökning?									
23. Finns skriftliga hanterings- och skyddsinstruktioner för produkter som kan vara hälsoskadliga eller brandfarliga?									
24.* Finns lämplig personlig skyddsutrustning tillgänglig och används den?									
25.* Förvaras personlig skyddsutrustning på lämpligt ställe?									
26.* Finns det effektiva punktutsug?									
27.* Används punktutsug på rätt sätt?									
28.* Fungerar underhåll och kontroll av punktutsug?									
29. Finns det väl fungerande allmänventilation i lokalen? (Fastighetsägarens ansvar)									
30. Fungerar underhåll och kontroll av den allmänna ventilationen? (Fastighetsägarens ansvar)									

Fråga	Ja	Nej	Riskbedömning Låg Med Hög			Åtgärd	Ansvarig för utförande	Klart när?	Kontroll utförd datum
31.* Finns det risk för att andra som arbetar i lokalen kan komma i kontakt med allergiframkallande ångor eller rester av cyanoakrylat, metakrylat eller akrylat?									
32.* Finns det personer som är gravida eller ammar?									

Övrigt

Kompletterande information till frågor märkta med *:

3. Använd endast produkter från seriösa tillverkare och som har innehållsförteckning. Handla från pålitliga leverantörer för att minska risken för att få in kopior med okänt innehåll. Att själv importera från utlandet kan öka risken att produkten innehåller ämnen som är förbjudna i Sverige, beroende vilket land och vilken leverantör som produkten beställs ifrån.

4. Inom skönhetsbranschen används många olika produkter. Vissa produkter har säkerhetsdatablad och där framgår det vilka hälsorisker produkterna kan ha och vilka skydd som behövs. Tillgång till säkerhetsdatablad gör det lättare att jämföra olika produkter och kunna välja de med minst hälsorisker.

5. Många skadliga ämnen är på väg att fasas ut från lack och borttagningsmedel. Är produkten märkt med 3 free innebär det att produkten är fri från toluen, DBP och formaldehyd. 4/5/7 free innebär att tillverkaren har tagit bort ytterligare skadliga ämnen. Även om man använder lite i taget av lack och lösningsmedel så används produkterna under många timmar per dag på salongen. Därför är det viktigt att välja produkter som inte innehåller dessa farliga ämnen. Även produkter som är 3/4/5/7 free kan innehålla hälsoskadliga ämnen, därför ska man ändå alltid skydda sig från att andas in ångor och få produkten på huden.

7. Snabblim som innehåller cyanoakrylater används för att fästa tappar vid nagelbyggnation. Om arbete med limmet sker mer än 30 minuter per vecka gäller särskilda regler från Arbetsmiljöverket. Se www.av.se och sök på nagelskulptör.

8. Produkter som innehåller akrylat eller metakrylat och som är märkta med faroangivelse H317 (Kan orsaka allergisk hudreaktion) eller H334 (Kan orsaka allergi- eller astma-symtom eller andningssvårigheter vid inandning) har speciella regler från Arbetsmiljöverket. Se www.av.se och sök på nagelskulptör. För kosmetiska produkter gäller inte dessa regler, men produkterna är fortfarande kemiska riskkällor som kan ge allergi och därför krävs fortfarande riskbedömning och skyddsåtgärder.

10. 11. 12. Den största risken med dessa limmer är att utveckla allergi. Ångor från cyanoakrylatlim kan orsaka astma eller andningssvårigheter, kliande näsa och nysningar, rinnande näsa, nästäppa, hosta, slem i halsen, samt irriterade ögon och luftvägar. Akrylatlipdamm från den elektriska nagelfilen kan innehålla ohärdat akrylat som också kan orsaka allergi. Cyanoakrylatlim är inte klassificerat som allergiframkallande på säkerhetsdatabladet, men då många har blivit allergiska ändå gäller de särskilda reglerna från Arbetsmiljöverket (enl. AFS 2014:43 Kemiska Arbetsmiljörisker). Ångor och slipdamm från akrylatgel/vätska/pulver kan irritera ögon och andningsvägar.

Ångor från aceton kan ge dåsighet, huvudvärk och irriterade ögon och slemhinnor. Aceton är även mycket brandfarligt.

Exempel på skyddsåtgärder för luftföroreningar är en väl fungerande allmänventilation, punktug och användning av andningsskydd med gasfilter ABE1 (skydd för ångor) och partikelfilter P3 (skydd för slipdamm).

13. 14. 15. Hälsorisker vid hudkontakt med limmen innan de har härdat är allergi i form av kontakteksem samt risken att klistra ihop hud. Hudkontakt med akrylatgel/vätska/pulver kan vara irriterande eller ge allergi. Hudkontakt med aceton kan orsaka sprickor i huden och eksem.

Exempel på skyddsåtgärd är handskar av nitrilgummi för lim och akrylat. Handskar av butylgummi ger bättre skydd mot aceton.

16. Det kan vara bra att ta fram en skriftlig rutin som täcker in när och hur kunder ska nekas behandling på grund av allergi samt vad man ska göra om en kund får allergisk reaktion av en behandling. Det är viktigt att känna till vad de produkter man använder innehåller. Ett tillvägagångssätt är att föra kundkort och fråga om allergier.

17. Finns inte möjlighet till bra förvaring kan det lösas genom att använda små förpackningar som går åt under dagen.

18. Aceton är en brandfarlig vätska klass 1 och dunkar ska förvaras i brandklassat kemikalieskåp med varningsskylt samt ha uppsamlingstråg där acetonet samlas upp om dunken skulle läcka. Det kan vara inbyggt i skåpet eller så ställs dunkarna ner i ett uppsamlingskärl. Aceton och väteperoxid (hårblekningsmedel) måste förvaras separat på grund av att de reagerar kraftigt med varandra om de skulle råka komma i kontakt. Aceton och andra farliga kemiska produkter som hålls upp i mindre förpackningar ska märkas med minst produktnamn och faropiktogram med text och symbol, se exempel.

19. Härdat lim och gel är inte hälsoskadligt och räknas inte som farligt avfall. Lim i förpackningar kan snabbhärddas genom att droppa vatten på och gelburkar bör härddas med UV-lampa, sedan kan de slängas som hushållsavfall. Små, förslutna förpackningar med ohärdat lim kan lämnas på kommunens miljöstation. Farligt avfall ska förvaras i sopkärl som är lufttätt och gärna också ventilerade så att ångor transporteras bort. Avfallet måste enligt lag sorteras som farligt avfall när det fraktas iväg.

20. Utbildning ska genomföras innan arbete kan påbörjas om arbetet med cyanoakrylatlim kommer att pågå mer än totalt 30 minuter per person och vecka. Produkter som innehåller akrylat eller metakrylat och som är märkta med faroangivelse H317 (Kan orsaka allergisk hudreaktion) eller H334 (Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andningssvårigheter vid inandning) kräver alltid utbildning innan arbete kan påbörjas. Intyg på genomförd utbildning som är högst 5 år gammalt med kursdatum och kursinnehåll ska kunna uppvisas. Från 1 juni 2017 kan Arbetsmiljöverket kräva arbetsgivaren på en sanktionsavgift för varje person som saknar giltigt utbildningsintyg.

21. Inför och under arbete med cyanoakrylatlim mer än totalt 30 minuter per vecka är läkarundersökning med tjänstbarhetsbedömning obligatorisk. Syftet är att säkerställa att de anställda klarar att arbeta med cyanoakrylatlim utan förhöjd risk att utveckla allergi. Läkarundersökningar ordnas genom företagshälsovård och återkommer så länge personen arbetar med cyanoakrylater. Det är arbetsgivarens ansvar att se till att det fungerar och om det inte sköts kan företaget krävas på en sanktionsavgift av Arbetsmiljöverket.

22. Vid arbete med metakrylater eller akrylater som är märkta med H317 (Kan orsaka allergisk hudreaktion) eller H334 (Kan orsaka allergi- eller astmasymtom eller andnings-svårigheter vid inandning) är arbetsgivaren skyldig att erbjuda läkarundersökning till de anställda.

24. Lämplig personlig skyddsutrustning är andningsskydd med gasfilter märkt "ABE1". En helmask skyddar även ögonen mot ångor liksom tätslutande skyddsglasögon. Kemikalieskyddshandskar bör vara av nitrilgummi förutom till aceton, då är butylgummi bättre. Leverantör av skyddsutrustning eller arbetsmiljöingenjör på företagshälsovård kan hjälpa till med urval och arbetstagarna bör ges möjlighet till utprovning.

25. Andningsskydd med gasfilter ska förvaras lufttätt, till exempel i en plastpåse eller burk med tättslutande lock. Kemikalieskyddshandskar ska inte återanvändas utan slängs efter en behandling. De kan användas upp till en arbetsdag om de är tjocka, men inte längre. Leverantören kan svara på hur länge en viss handske kan användas.

26. Det bästa är om punktutsuget är anslutet till en separat frånluftskanal som leder den förorenade luften ut ur lokalerna. En annan lösning är att luften filtreras och släpps ut igen i lokalen. Punktutsug ska finnas på alla arbetsstationer där ångor eller slipdamm alstras. Om arbetet flyttar runt ska punktutsuget enkelt kunna flyttas med. En kåpa gör att punktutsuget fångar in luftföroreningar från en större yta, vilket kan vara bra för att kunna täcka en hand till exempel.

27. Punktutsug ska placeras så nära som möjligt där ångorna eller slipdammet bildas och som arbetet tillåter. Placera aldrig punktutsuget bakom huvudet eller på annat sätt så att det drar luftföroreningarna mot ansiktet.

28. Utsugets effektivitet och upptagningsområde kan undersökas med en så kallad rök-penna. Om luften filtreras och återförs till lokalen måste det finnas rutin för underhåll och filterbyte.

31. Vid öppen hantering av cyanoakrylatlim ska skyltar sättas upp i anslutning till arbetsplatsen.

32. Om svaret är ja ska en individuell riskbedömning göras av alla produkter som används. Vissa ämnen kan ha inverkan på fertiliteten eller orsaka fosterskador. För mer information se avsnitt 2 i Säkerhetsdatablad, som ska följa med varje kemisk produkt. Vid osäkerhet, använd försiktighetsprincipen och undvik produkten. Faroangivelser att titta efter på säkerhetsdatablad och etiketter är:

H340: Kan orsaka genetiska defekter

H341: Misstänks kunna orsaka genetiska defekter

H350: Kan orsaka cancer

H351: Misstänks kunna orsaka cancer

H360: Kan skada fertiliteten eller det ofödda barnet

H361: Misstänks kunna skada fertiliteten eller det ofödda barnet

H362: Kan skada spädbarn som ammas

H370: Orsakar organskador

H371: Kan orsaka organskador